

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Bethlen-u. Harmati-féle ház, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Megjelenik hetenként egyszer vasárnap.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 16 fillér.

Főszerkesztő:

Benka Gyula.

Főmunkatárs:

Zlinszky István.

KIADÓHIVATAL:

Belicey-ut 9. számú ház, hová az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők. Nyíltérben egy sor közlési díja 50 fillér.

A protekció.

Manap — mondotta egy ötletes író — három dologból élünk, ez a három: statisztika, bacillus és protekció. Van e szólásban jocsán tulzás, fölös irónia, de van igazság is. A statisztika, helyesen és tudományosan vezetve, nem száraz, lelketlen számcsoport többé. Sok elvont értekezésnél és szónoki frázisnál világosabban és meggyőzőbben beszélnek a számok. A bacillus sem oly veszélyes, mint általában tanítják. Nem egyszer megvalóban belőlük „élünk“.

De a protekció! Mindig és minden formában, csapás. Megvan az egész világon; de talán sehol sem itatta át annyira a közélet, a társadalom tarka rétegét, mint nálunk. Magyarország a címek és a protekció hazája. S ott, ahol a protekció annyira elburjánzott, mint lakatlan telken a bojtortján, megterem egyéb visszasság is. Romló-bomló korunk egyik legveszedelmesebb baja a protekció.

Az ezeragu foglalkozás, hivatás, pálya melyik gallyán nem ül ez a csunya madár? A felelet olyan kizáró, mint e kérdésé: hol nincs levegő a sárteken? Nem a tudás, a képesség, a munkára termettség nyeri ma a pálmát, hanem az kit a protekció ölelget. Ilyen viszonyok közt ki fog igazán dolgozni; a tudást önmagáért és a pálya becsületéért éj-nap aldozata árán öregbiteni?! Minek ez a „kapaszdíság“? A tülekedésben azé a konc, akinek karját rőfnyivel megnyujtotta a protekció csodaszere. Panaszkodunk a szellemi proletariatus miatt. Ifjainkban, kik a közpályára törekednek, általában több a képesség az ismeretek megszerzésére, mint az akarat. De minek akarni? Minek izzadni, ha a dolgozók kéz és homlok verejtéke nélkül is lesz puha párna és társadalmi tekintély. Nyitott szájjal állnak, a protekció sült galambját lesve és nevetve azt a boldodot, aki dolgozik és érdemek révén akar kikötöbe futni. Az élet, a becsü-

letes megélhetés, a társadalmi értékelés őt megillető helyzetébe. Jó állás: hoz és pénzhez munka nélkül akar jutni a mai nemzedék. A külföldi ifju is gazdagságra vágyik, a pénz neki is szirénje. De nagy, egész erőt foglalkoztató munka árán.

Mert ott a munkának becsülete van. Az angol lord és carl a munkát cimere aranyának tekinti. Gladstone maga vágta a fát, mely ebédje levesét forralta.

Nálunk pironkodva körmöl a jobb-fajta család fia a büro irnoki asztalnál. Nálunk jelszó: e munka nemesít és munka helyett tétlenül heverve és léhaskodva lessük a protekció nemtőjét. Ez pótolja a munkát, az aggodalmat, a verejtéket, a tehetséget, a tudást.

Talán indokolt a protekció ott, hol érdemes embert kell emelni. A protekció itt, mondják, a képesség és tudás megbecsülése. Mi azt mondjuk: minek ezt a becsületes képességet és

T Á R C A.

„Soso“ halála.

(Állatgyógyászati karcolat.)

Kutyáról van szó. Egy buldog mopszli költözött el természetes halállal az árnyékvilágból. Még egyszer kifeküdt a tavaszi napfényre; gazdaasszonya oda vitte utána az ételt is, de ő csak szomoruan fel nézett mintha azt mondta volna „mach ka' gseft mehr“ — s nem evett. Német származású volt, Mezőberényből kaptuk s lehet, hogy a nevét is úgy halotta az előtt „Szo-szo“ mi azonban sosenak hívtuk magyarosan s így is megértette.

Ezen a kemény télen megfázhatott a szegény, mert bár jól védett „kutyaháza“ volt, de „Meidinger“ és „Friedland“ nélkül. A tavasz késett s a daganat, mely a hasán keletkezett egyre nagyobbodott. Végre elmondtam a bajt az állatorvosnak is. Derék ember és érti a dolgát.

— Egy daganat van a „Soso“ hasán — mi lehet az?

— Látnom kellene, mert így el nem találom.

— Hát hiszen mondom, hogy daganat egész „luft balon“.

— No igen, de jó, vagy rossz indulatu-e?

— Jóindulatu lehet — mondom — mert nyalogatja.

— Az nem határoz. A kutyák úgy szokták, némelyik ki is nyalja magát. A jó kutyáról mondják.

— Ez jó kutya — mondom — mert nem csak, hogy haza jár, de mindig otthon van.

— Akkor a daganat rossz indulatu, ha mégsem bírja magát kinyalni.

— Vizsgáld meg kérlek, ha nem undorodol a daganattól.

— Undorodni én? Hát hiszen daganata lehet minden embernek. Nekem is volt de persze „jóindulatu“.

— Szerencséd volt. Némely embernek nagy a szerencséje. De a szegény Soso —

az — azt hiszem nem heveri ki. Én ráknak gondolom a baját, mert hátra felé vonul...

— Az nem határoz — szól! feddőleg, hogy annyira belekontárkodom a tudományába — a rák sem egyforma. Mi orvosok tudjuk, hogy nem rák, a mi annak látszik. Ellenkezőleg: néha épen az a rák, a mit az ördög sem gondolná annak s viszont...

— Tudom, ördög az, a mit ráknak gondoltak.

— Nem, nem. Hadd fejezzem be... Viszont, a hol rákot gyanítunk, kisül, hogy tévedünk. Hiszen tévedni emberi dolog.

— És bizony ti ugy-e bár sokszor vagytok emberek?

— Mindig, mikor tévedünk. Le voltam főzve. Tévedtem, mert azt hittem, hogy nem fog lefőzni állatorvos barátom. Igyekeztem a tárgyhoz visszatérni.

— Talán operáció segíthetne a kutyuskán?

— Operatio? Az a kérdés, hogy ki bírja-e? Mert az bizonyos, hogy akkor is megdöglik, ha meg operáljuk. Ebben már van tapasztalatom. De a tudomány nem

értéket a protekció ominózus levegőjébe burkolni. Egyszerre és együtt, ezer száznak ezt az érdemes nevet kell kiáltani; ezer kéznek ezt a tudást pajasra emelni. Éppen az a baj, hogy ezek az érdemesek leszorulnak s helyettük semmirekellő individumok jutnak intező helyekre, jó állásba, társadalmi becsülésbe. Hála a kivételeknek.

Néhány év előtt egy államférfi rendeletet adott ki a protekció ellen. Ugy látszik: ez az eljárás a protekciót óvátossá, de annál szívósabban furakodóvá tette. Nehéz bizonyos férgeket kiirtani. De tán könnyebb, mint a protekciót.

—S—

Községi dolgaink.

Szarvas község képvisellete f. évi június 12-én tartotta rendes tavaszi közgyűlését eleinte 4 később 9 képviselő és az előjáróság részleges részvétele mellett.

Pedig a vagyon mérleg és zárszámadások nagy fontosságú kérdése megérdemelte volna, hogy a képviselők s előjárók nagyobb számban jelentek volna meg s teljesítették volna a közbizalom viszonzásául köteleességüket. Legalább a törvényben előirt két rendes közgyűlésen tennék meg kötelesegeiket. Az igaz, hogy a gyűlés a múlt évi számadások megvizsgálása végett a törvény rendelkezése szerint

a törvényhatósági tavaszi közgyűlést megelőzőleg legalább egy hónappal lett volna megtartandó s bizonyára e késelelem s a nyári meleg okozta sokaknak távollétét.

Pedig az egyes pénztárak számadásai és mérlegeinek egyes tételei nagy tanúságokat hoztak felszínre, kioktattak különösen arra nézve, hogy a költségvetés előkészítésénél nem kellő gond fordított a realitásra. Beállítatnak szokás szerint a költségvetés kiadási rovatába a szükségrendő kiadások duzzadó tételei lehetőleg magas mérvben, a bevétel rovat tételei pedig a lehető legalacsonyabb mérvben, különösen a gazdaság bevételi tételei, maradványul rendezetten a költségvetésben semmi vagy csekély összeg szerepel.

Ezen eljárás eredménye, hogy a pénzkészletek felhalmazódnak, a költsékezési vágy felebresztetik, most van miből költeni, szóval egy veszedelmes fegyver van készletben.

Régen eldöntött kérdés, hogy miként az államnál, ugy a községnél a költségvetés összeállításánál nem szabad, hogy cél legyen a pénz készletek összegyűjtése. A községnél még más szempontból is kárhoztatandó. Községi háztartásunkban nincs még keresztülvive az egyenlő teherviselés elve, a pusztai jellegű földek tulajdonosai még mindig fél községi adót fizetnek, nagyon természetes hogy, ha a költségvetés az eddig szokott eljárási mód szerint állítatik össze, az állami adóra, mint adó alapra kivetendő

kules emelkedik. Azt hiszem pedig, hogy mindenki megelégette a községi pótdó nagyságát, e kulcsot tehát nem magasítani, hanem leszállítani kell. Ez socialis, nemzetgazdasági közérdekünk.

A zárszámadások megvizsgálásával kitűnt, hogy mintegy 35 ezer korona maradvány s ha hozzáadjuk a meglevő 11 Waggon buzát és 3 Waggon zabot egyenértékét mintegy 60 ezer korona maradván mutatkozik a múlt év végén. Ezen nagy készlet egy része talán már le is van kötve, de nagyrésze szabad s a f. évi köz-költség és kiadások fedezésére fordítható.

A községi pótdó kivetési munkálatához még hozzá sem kezdtek, most az állami adó alap összeállításának munkálata van folyamatban. Tehát még a községi adókulcs, mely a költségvetésben megállapított s melyet a törvényhatóság jóváhagyott, még le szállítható. Szerintem le is szállítandó a lehető mérvben, ehhez joga van a képviselőknek, miután a jóváhagyás csak a tekintetben korlátozó, hogy magasabb kivetési kulcs nem alkalmazható, alacsonyabb azonban igen. E tekintetben az adóügyi jegyző ur illetve az Előjáróság javaslatát azt hiszem joggal elvárhatjuk és el is várjuk.

Az előterjesztett mérleg szerint Szarvas község vagyona 1.603059 korona 35 fillér, melylyel szemben 651130 korona 41 fillér az adóság s így tiszta vagyon 1.041828 korona 94 fillér; a közművelődési alap vagyon 412946 korona 83 fillér értékkel

veszít, mert megtettük a lehető. Hogy hiába való volt, arról nem tehetünk. Volt rá eset, hogy az operáció használt, mert az illető lény kibirta, mert esetleg nem az volt a baja, a mit feltételeztünk s így az operációt fel sem vette. Száz esetet is tudnék, hol a mi tévedésünk ment meg az állatot.

— Szóval az állatgyógyászat terén is megállapítható a haladás.

— Az bizonyos. De e fölött nem is lehet esudálkozni. Sokan vagyunk, kik e tudományt kultiváljuk s haladnunk kell a korrall.

— Felülz egy paciensed hátára és haladsz — mondom tréfálkozva.

— Az is megtörténik — felel vidáman. Lám az ember-orvos ezt sem teheti. Pedig . . . no de inkább nem szólok . . .

Most azután még megtárgyaltuk a két-féle orvosi hivatás előnyeit és hátrányait. E tekintetben sok igazat mondott állatorvos barátom s nem is vitatkoztam vele.

. . . A mi feladatunk sokkal nehezebb — mondá — mint az ember-orvosoké. Az ember egyféle, de az állat sokféle. Az ember megtudja mondani: hol fáj? Az állatnál ezt mind ki kell találnunk, mert az minél betegbb annál esendesebb, némább.

Ez alatt már oda is érkezünk a szegény beteg kutyushoz, Ott feküdt az ólja

előtt mozdulatlanul. Mikor nevéen szólítottam csak épen, hogy moccan a farka vége

— Nos hát itt a beteg. Vizsgáld meg kérélek. Hátha lehetne rajta segíteni?

„Soso“ azon kutyák közé tartozott, kiknek a természet mostohasága nagy súlyt fektet az orrukra, (Innen a behorpadás az orr-gerine közepén.)

Az orvos előbb szemlélte, azután kézzel is megtapogatta az állatot.

— Hm, hm . . . Ugy látszik, hogy rosszul van, Sejtettem, hogy a daganat rosszindulatú, Nem soká viszi. Mennyi idős lehet?

— Azt hiszem, hogy 14—15 éves. Öreg volt, mikor kaptuk s már vagy 8 év óta van nálunk.

— Akkor lehet az már 18 éves is. Az pedig „az emberi kor legvégső határa a kutyáknál“ . . . Egy kis strychnin segítene a baján.

— Hogyan? Hisz az mérég?

— Az. De a jelen esetben használ; vége lesz a bajnak.

— Talán olcsóbban is vége lesz, — mondám sajnálkozással?

— Hát igen. Ha nem javul az állapota, akkor elpusztul. Itt már a tudomány nem segít.

— És mi a baja?

— A baj tulajdonképen — felel — fontoskodva, annyira előrehaladott stádiumban van, hogy már meg sem állapítható. Ezt esupán a boncolásnál lehetne kideríteni, De hát az drága multság és már ugy sem segít. Súlyos baj van itt . . . nagyon súlyos . . .

A következmények igazolták az orvos aggodalmát. Pár nap múlva Soso kiszenvedett,

Mikor értesítettem az orvos barátomat, tekintete felvillant.

— Tudtam, hogy az lesz a vége! Az ilyen betegség megöli az állatot, mert gyógyíthatatlan.

Igy pusztult el a Soso . . . A tudomány nem nyert vele, mert nem lehetett megállapítani mi volt a baja? De hát ez mindegy — mondta az orvos. Ha kigyógyult volna, az más. Akkor helyén való az érdeklődés, hogy miféle nyavalyát sikerült legyőznie a tudományuknak? Ez az igazság.

KEVICZKY LÁSZLÓ.

szemben 173779 korona 62 fillér az adóság, s így tisztán 239167 korona 21 fillér értéket képvisel.

A zárszámadásból arról is meggyőződünk, miszerint a közpénztárnak az 1906 évben összes bevétele volt 450596 korona 99 fillér s kiadása 422762 korona 90 fillér, hátrálékos követelésként maradt 30201 korona 38 fillér.

A képviselőlet egyhangulag úgy az összes pénztárak számadásait, mint mérlegeit jóváhagyta, de határozatul kimondotta, hogy a számadásokban jövőben úgy a bevétel, mint a kiadás rovatóiban az egyes tételek alá csak egynemű dolgok vonhatók, s hogy a községi gazda számadása, mely szinte a közpénztár kiegészítő részét képezi a számadásokkal együtt kinyomtatandó.

A tárgy-orozat többi tárgyai simán folytak le, 2174 korona 39 fillér behajthatatlanná vált községi pótdó töröltetett, Weicner Gábor záróra meghosszabítása iránti kérése közérdekű indokok alapján pártolólá terjesztetett fel; a vármegyei gazdasági egyletnek a f. év őszén városunkban rendezendő és szarvasmarha kiállításának érdekében örömmel enged át a képviselőlet helyet a kiállítás területű s a képviselőlet az Előjáróságot megbizta a kiállítás érdekében közreműködni.

A vármegye alispánjának megkezesésére a képviselőlet javasolja a házi ipar helyi bizottsága tagjaiul Haviár Daniné, Dr. Déri Henrikné, Veinberger Fani, Luksch Ilona urhölgyeket, valamint Valkovszky Mihály, Zlinszki István, Kovács János, Tajber Gusztáv, ifj. Sonkoly Márton urakat.

A gőzfürdő bérlete ügyében is megérkezett a végleges döntés oly irányban, a miként azt mi előzőleg szemben a megfélemlítésig menő ellenvéleménnyel, e lap hasábjain fejtegettük, a gyulai kir. Törvényszék helyben hagyta a kir. Járásbiróság azon ítéletét, a mellyel Fekete Antal a bérlettől kimozdított. — Hiába volt a sok mumus, kártérítéssel való ijesztgetés: a képviselőlet határozata, mellyel a gőzfürdőre új árverést rendelt és Fekete kimozdítását mondotta ki, jogos és törvényes volt s végeredményben a községnek a gőzfürdő évenként majd egyezer korona hasznot hoz.

Sajnos, hogy a közérdekben még most sem tudunk együtt küzdeni s egyetérteni.

Egy képviselő.

UJDONSÁGOK

— Lelkész avatás. Szép ünnep folyik le a helyi ág. ev. új-templom-

ban a jövő vasárnap d. e. 10 órakor a bányai kerület püspöke Scholtz Gusztáv két teologust Jeszenszky János és Dienes Györgyöt lelkésszé avat. E szép ünnepélyre felhívjuk közönségünk figyelmét.

— *Megei kosárfono-ipar.* A megye községeiben örvedetesen lendül a kosárfonás. Ahol még nincs füzfatelep, ott egyre-másra ültetnek ilyeneket s így módon teszik lehetővé, hogy a kosárfonással foglalkozók olesó veszőshöz jussanak. A kormány legutóbb Vésztő községnek ötvenezer darab füzfadugványt adott, Gyoma és Komlós községeknek 200—200 korona segélyt. Hát nálunk történik-e már valami lépés a háziipar kedvezésére? Mi még alszunk! Ne háborgassatok!

— *A megyei csendőrség elhelyezése.* A VIII. kerületi parancsnokság most adta ki a vármegyében levő csendőrség elhelyezési táblázatát. Az összes békésmegyei állomások a debreceni kerülethez tartoznak. A kerület parancsnoka Rozsnyai Béla százados. Járásparancsnoki székhely többek közt Szarvas is. Legnagyobb az állomány Csabán és Szarvason; hét-hét csendőr. Az utóbbi lovasított.

— *A polg. leányiskola vizsgálatai.* A helybeli állami elemi és polgári leányiskola évről-évre vizsgálatai f. hó 17-ikén kezdődnek és 20-ikén végződnek. A záróünnepély f. hó 22-ikén d. e. 10 órakor lesz. Programja gazdag és változatos. Beszéd, felolvasás, szavalt, ének zene van műsoron. A növendékek kézimunkái és rajzai a vizsgálatok tartama alatt az iskola munkatermében tekinthetők meg.

— *A tisztii orvos figyelmébe.* Egy idő óta kedves, de éppenséggel nem higienikus adás-vevés folyik a piactéren. Szedett-vedett rongyokat csomagol ki-be valami atyánkfia. A bacillus tenyésztés és ragályzás eme nyílt és veszedelmes jelenségére felhívjuk az illetékes körök szives figyelmét.

— *Szlovák Matild és Löwi Ilona* ezuton kéri fel tanuló társait, kik 1902-ik évben a szarvasi polgári leányiskola IV-ik osztályát végezték, hogy a július 1-én tartandó találkozás végett, címüket mielőbb tudatni sziveskedjenek.

— *Megszűnt sertésvész.* A zárólatot, melyet a nemrég kitört sertésvész miatt elrendeltek, f. hó 12-én megszüntették.

— *A gyulai tüdővészesek szanatóriuma.* Anok idején megirtuk, hogy agyulai József szanatórium ünnepélyes megnyitását május elsejére tervezték.

Aztán két új határnap is elmult. Most szeptemberre halasztották. Oka az, hogy Augusztus főhercegasszony sem a májusi, sem a júniusi ünnepélyen nem vehetett volna részt; kivánságára szeptember valamelyik napján lesz a szanatórium megnyitása. — A berendezés még nem teljes. Az első betegetek mult szerdán vették fel, egyelőre korlátolt számmal, ezuttal tizenkettőt. Köztük öt békésmegyei. Sajnálatos, hogy azok, kik már hónapokkal ezelőtt előjegyeztették magukat, nem voltak eddig felvehetők. Bárha mielőbb igazi enyhülő helyetkapna benne valamennyi beteg tüdő.

— *Vármegyénk tanügyi viszonyairól* tett a legutóbbi közigazgatási bizottság ülésén jelentést új tanfelügyelőnk, Mikler Sándor. A jelentés nem épen örvedetes. Mulasztásokról van szó, másutt a pap és tanító ellen ségeskedésről; az iskolaszékek sok heiyen nem ismerik a törvényeket és utasításokat; a fölterjesztések hibásak; olyan tanító is akadt, ki a látogató tanfelügyelőt tényleges bántalmazással fenyegette. Egy másik tanító nem tudta, hogy a testi fenytés tiltva van. Hangsúlyozzuk, hogy nem Szarvasról szól az ének. Itt még nem tartott vizsgálatot Mikler s e tanévben nem is fog tartani.

— *Husz év után.* Azok, kik husz évvel ezelőtt tettek érettségit helybeli főgymnasiumban, f. hó 9-ikén találkoztak. Összesen tizen jöttek el; a helybeliek közül dr. Déri orvos és Illyés Alajos kir. albiró vettek részt az összejövetele. A közebeden megjelentek a régi tanárokból Benka igazgató és Chovan Károly. Több lelkes köszöntő hangzott el. Öt év mulva újra találkozni fognak a volt osztálytársak.

— *Közvacsora.* Mult hét derekán végződtek a helyi belső és külső elemi iskola záróvizsgálatok. A dékán Mendöl Lajos szénási lelkész tiszteletére a tanítószék f. hó 13-ikán az Árpádban közvacsorát rendezett, melyen megjelentek a helybeli lelkészek, a nem evangélikus tanítók és mások. A nagyon kedélyes vacsorán, mely a hajnali órákig tartott, toasztban nem volt hiány. Sok beszédben ünnepelték Mendöl dékánt.

— *Iskolatársak találkozója.* Nagy Béla szarvasi ügyvéd felkéri volt iskolatársait, akik a szarvasi főgimnázium hatodik osztályát az 1895-ik évben, illetve a nyolcadik osztályt az 1897-ik évben végezték, hogy ez évi július 1-én Szarvason jelenjenek meg s erről öt előzetesen értesítsék.

Ideális szer a fogak és a száj tisztántartására és azok egészségének megóvására a Brázay-féle KALOGÉN sósborszesz fogkrém. Rendes használat mellett még a legelhanyagoltabb, megsárgult vagy barna fogaknak is szép fehér színt és csillogó zománcot kölcsönöz, A Kalogén szerencsés összetételénél, de különösen sósborszesz tartalmánál fogva fertőtleníti a fogakat és a szájüreget.

— Többféle bányából. Köszén és Gépolaj a csépléshez kedvezményesen áron és feltételek mellett csak is Buk Adolfnál szerezhető be, 6—10

Előadás. Mulatság.

A Leányegyesület záróülése. Folyó hó 9-én, d. u. a helybeli Leányegyesület nagyszabású hangversennyel zárta be idei üléseit. Szép számmal volt közönség, mely a polg. leányiskola tornacsarnokát megtöltötte. Ezt az érdeklődést a letolt hangverseny meg is érdemelte. Az Egyesület vezetőségének élelmességére és buzgalmára vall, hogy kilenc hónapon át minden előadó ülésre talált szereplőt, nyújtott kedves és tanulságos szórakozást — a mi begubózott és vékonypénzü társasviszonyaink közt. A záróülést az Egyesület lelkes diszelnöke: gróf Bolza Pálné nyitotta meg. Örömeinek adott kifejezést az eddigi sikeren s buzdította a jövőre. Hatásos szavai után Scholtz Gyula ev. lelkész a vallásos nevelésről tartott nagyon tartalmas és formára szép felolvasást. Sajnáljuk, hogy a kiváló gonddal készült értekezésről e helyen bővebben nem szólhatunk. Egyes részei — így a régi és új szellem összevetése — a gondolatok igazságával, súlyával és alaki szépségével teljes elismerést érdemelnek. Szózatát, mely elsősorban a nőknek szólt, kitörő tetszéssel fogadták. A főgimnázium venterán igazgatója, a fáradhatatlan Benka Gyula zongorán játszott; saját szerzeményét adta elő, merengő fájdalom, nemzeti önrizet és szabadságra vágyás riadója hangzott ki magyar dalaiból, fényes átértéssel és megérzéssel, kész előadó készséggel párosulva. A közönség lelkesen tapsolt. Bugyis Celesztin Jókai „Szigetvári vértanúk“ c. drámájából egy részletet szavalt, sikerrel. Utána dr. Faragó Mórné, Gounod Ave Mariáját énekelte. Becses organuma különösen a magas regiszterben érvényesült; a közönségnek igaz gyönyörűsége telt a művészi előadásban. Énekét Sasko Sámuel tanár harmoniumon kísérte, teljes hozzáértéssel. A szép hangverseny gr. Bolza Pálné záró szavaival végződött. x.

A nőegylet színelőadása. Post tot discrimina rerum vasárnap este kö-

zönségünk zsufolásig megtöltötte a nyári szinkört, hogy Major Simon Ipam uram c. népies darabjának műkedvelői előadását végignézzék. Az előadás becsületére vált a rendezőnek és a szereplőknek. Mi úgy tapasztaltuk, hogy ez az előadás meglepő volt: kedves meglepődés rajzolódott nem egy arcon a nézőtérben. Meglepett az üyes játék és a — frivolság hiánya. Ami belecsuszott (vagy benne rekedt), szorosán oda tartozott a darabhoz. Major Ipamuramját nemrégiben a fővárosban mutatták be. A kritika szétágazó véleményekkel vett róla tudomást. A magunk részéről nem akarunk gyerekes kellékvizsgálatokba merülni, himet varrva, tehát békót verve előző művek és egyéniségek alapján a későbbiekre, a Major darabjára is. De nem haladhat el mellékesen a műbíráló annál a gondolatnál, melyet Carlyle „evangeliumi üzenetnek“ mond, melyet minden író nyilvánítani akar, vagy ki se nyissa a száját. Ipam uram: adva egy após, özvegy embert, belészeret a menyébe, ez eltaszítja; a férj az asszonyt ártatlanul kiveri a házból. A tapintatos írói machina mindent jóra fordít: a fiatal pár újra boldogan összekerül. Ez a gerince a népszínműnek. A Carlyle evangéliumát nem találjuk. Holjitei ez a keret a népit, az igazán népit? Magyar ruha, borjuszájú ing, tengeri morzsolás és nótafa virága még nem népszínmű. Egyetlen népi alakot és szívet találunk benne: a Ferke bojtárét. Ez az. Tűz, mely a Tóth Edék deszkájáról pattant emide. Olyan gyengén legyint a népies levegő, hogy inkább a francia „Tue la!“ szelét véljük a Rogoziek házában csapkodni.

Ezzel az érzéssel hagytuk el a színházat vasárnap este. Ugy tudjuk, a szerzőnek ez az első drámája. A részletek hüvelykezése (amire itt nincs térünk) kétségtelenül mutatja a fejlődés, alkalmas tehetséget. A címszerepet a darab buzgó rendezője, Ridegh János játszotta. Jól játszott. De szerettük volna látni annak a szenvedélynek a fokozódását, mely a végsőig szökken. Eszter menyecske szerepében dr. Faragó Mórné játékban is, énekben is dicséretesen megállta helyét. Több temperamentum nem ártott volna neki, kire Ipam uram szemet vet. Bereczky Gábor mint Bálint a kitörés jelenetében eltalálta a hangot, de a megengesztelt férjet nem értették. Pompás volt Pollák Béla mint Boros és Pataki Bató Ferke. Haviár Ilonkának éneke tettsett legjobban; a zsémbes Sára szerepében Dimény Juliska teljes elismerést érdemel; Saskoné mint özv. Kissné, Lászlóffy Rózsika, mint Kenéz Julis ügyeskedtek. Becsületet igyeke-

zetre vallott a többiek játéka is. Külön említjük Tóvárit énekeért. Az előadás után, melyen a darab rokonszenves szerzője is résztvett, tánc volt. drns.

Büvész előadás. Behrnum mester tegnap a nyári szinkörben spiritiszta és gondolatolvasó mutatóványokkal lépett fel. Második és utolsó előadás ma este 8 órakor lesz.

Vécsey Arthur hangversenye. A múlt számban jelentett hangversenyt f. hó 22-én a nyári szinkörben tartják meg. Vécsei 20 tagu zenekarral jön Mezőtúrról s remélhető, hogy teljes elvezetést fog nyújtani a gazdag és értékes műsor, melyben ott találjuk Verdi, Linka, Camillo, Wagner Rikárd és Naydn szerzeményeit, több népdalt; valamennyit a teljes zenekar fogja előadni. Lesz szavaltat is, esetleg vonós négyes A szépnek ígérkező concertre már most felhívjuk a közönség figyelmét.

Elszámolás.

— **A szarvasi galamb és gömb-lövészeti verseny** alkalmával összes bevétel volt 658 kor. 46 fill., az összes kiadás kitétt 428 kor. 55 fillért, s így tiszta haszon maradt 239 kor. 91 fillér, mely összeg 3 egyenlő részre osztatván, a szarvasi nőegylet, izr. nőegylet és a leányegyesület elnökeinek megküldetett s így mindhárom jótékony egyesület egyformán kapott egyenként 79 kor. 97 fillért. E sorok kapcsán említem meg, hogy a jótékonyág gyakorlásában az alábbiak voltak kegyesek nemes adományokkal a verseny bevételét és így közvetve az egyesületék osztalékát gyarapítani. U. i.: Méltóságos gróf Bolza Pálné urnő 100 kor., nagyságos Schwartz Gyula ur 50 kor. és főtisztelendő Szilvay L. Árpád esperes ur 5 koronát juttatott kezeimhez a verseny céljaira. Ezen kívül Geist Gyula ur 60 darab, Hartenstein Ignac ur 28 darab, Weiczner Gáspár ur 5 darab, Léderer Rudolf ur 21 darab, Wolf Gyula ur 3 darab, Liszka Gyula ur 4 darab és Tóth Mihály ur 6 darab galambot ajándékoztak a verseny céljaira. Ugy itt a felsorolt kegyes adakozóknak, mint Haviár Daniné urnőnek, Robitsek Soma, Sámuel Adolf, Waldner Ignac, Schreyer József örökösének, Fabriczy György és Schreiber Lipót uraknak a vadászársaság nevében is hálás köszönetet mondok ama igazán sok és áldozatra kész jóságukért, miket részben személyes szolgálataik, részben díjtalan fuvarozásaik, továbbá a tribün anyagának kikölcsönzése, felállítás, a nyomtatványok elkészítése és egyéb faanyagok adományozása címén velem oly előzékenyen éreztettek. Fogadják mindannyian a jótékony cél érdekében is legigazabb elismerésemet mellyel vagyok hazafiúi tisztelettel Dr. Wieland Sándor, a verseny rendezője. — Alólírottak a verseny számadásokat átvizsgálván azt rendben találtuk s maradványként 239 korona 91 fillér készpénzt találtunk. Szarvas, 1907. évi június hó 11. én. Balá Sándor s. k. Dr. Fuksz Béla s. k. Dr. Hajas József s. k.

— **A szarvasi nőegylet** által f. hó 9-én rendezett műkedvelői előadás anya-

gi és
hogya
áldozat
nak kö
ügybuz
nosan
583 k
ne van
összeg
5 kor
nyicz
3 kor
Jenő
Mázor
40 f.
is fog
köszön
rendez

Masa
lás kö
gyelm
rökb
nyilvá
vers
mai K
idején

Az is
E
zött
nemso
ritó
keblét
határk
téséve
Milyen
ság, n
kinék
bevall
lan“ s

az éde
ben is
tervek
agyam
menni
fagyos
kem n
menne
hosszu
Elszak
Széttö
Nem
lehet?
anyám
ban, a
retek.
Lelke,
gem?
parasz
szív,
lyebbe
ban
É
s az

gi és erkölcsi sikere szívesen kötelez arra, hogy a tisztelt szerzőnek és szereplőknek áldozatkészégükért s Ridegh János tanítónak külön is, mint rendezőnek fáradhatatlan ügybuzgalmáért igaz köszönetünket nyilvánosan is tolmácsoljuk. Az összes bevétel 583 korona 60 fillér, a mely összegben benne van az 50 korona 80 fillér felülfizetés összege, a melyhez járultak: Haviár Dániel 5 kor., Dr. Haviár Gyula 5 kor., özv. Ponyiczky Györgyné 2 kor., Ponyiczky Lajos 3 kor., Dr. Mikolay István 5 kor., Grün Jenő 2 kor. 40 f., Dankó Soma 1 kor., Dr. Mázor Elemér 5 kor., Illyés Alajos 2 kor. 40 f. és Garai Testvérek 20 koronával, kik is fogadják jótékony adományukért hálás köszönetünk. Szarvas, 1907. június 12. A rendezőség.

IRODALOM.

Zalay Masa új könyve. Zalay Masa kinek két éve megjelent novellás kötete nem ok nélkül keltett figyelmet és kapott elismerést írói kötetében, nemsokára új könyvvel lép nyilvánosság elé. A kötetnek próza és vers lesz a tartalma. Kiadója a gyomai Kner kitűnő műintézete. Annak idején érdeme szerint fogjuk méltatni.

Csarnok.

Az iskolaév közeledő végén.

Egy az idegenben idegenek között töltött iskolaévre pillanthatunk nemsokára vissza. Minő öröm, mámorító lelkesedés duzzasztja azon ifju keblét, ki megállva az évelválasztó határkőnél egy hivatása pontos betöltésével gazdag évre tekinthet vissza. Milyen lelki fásultság, furduló kábultság, nyugtalan zavar vesz erőt azon kinek arcpirító szégyenkezéssel kell bevallani, hogy „rest” és „haszontalan” szolga volt . . .

S most majd mindenki siet haza az édes anyjához . . . Az én lelkemben is vágy támad . . . Ki színezet tervek egész halmaza foglalkoztatja agyamat . . . Én is szeretnék haza menni. Édes merengésemből arra a fagyos tudatra ébredek: hiszen nekem nem lehet, — nem szabad haza mennem, engem céloim hivatásom még hosszú időre ideköt, idebilincsel . . . Elszakítsam az akadályozó köteleket? Széttörjem a lenyűgöző béklyókat? — Nem lehet, — nem lehet! Miért nem lehet? Hiszen nekem is van édes anyám ott a körösmenti parasztházban, aki engem szeret, a kit én szeretek. Talán most is reám gondol? Lelke, érzem, engem csókol, — engem: legkisebbik fiát. A magavarta parasztagyanya alatt is van érzőb vérző szív, — talán sokkal finomabban, mélyebben érző mint az uri palotában . . .

Édes atyám az ekeszarvát fogta s az Esztiike hasította az ugart. Mi

bátyámmal a gyepen a disznót őriztük és hallgattuk a magasban lebegő pacsirta dalát. Olykor elmerengve bámultunk a messze fehérítő toronyra, a melyre a déli nap perzselő heve tüzött. Kicsiny szívünk összedobbant. Egymásra néztünk s mindkettőnk szemébe könny gyülemledt. Miért? Ott annak a toronynak a tózsomszédságában volt édes anyánk s végezte házi teendőit . . . Ugy vágytunk, nagy kívánczunk oda! . . . A disznó a filosba ment. Atyánk odajött s szeliden figyelmeztetett bennünket s mikor meglátta szemünkben a két ártatlanul ragyogó könnypárt, — ő is könnyezett . . . Ő is édes anyánkra gondolt. Lelkünk összelelkelt s közös akarral elszállt ő hozzá! — Így szerettük egymást igazán, ártatlanul, tisztán, de végtelenül a kiiskola évfárta után.

Június egyik napján a szokottnál korábban keltem s kiültem a csizmadia utca egyik igénytelen háza előtt levő falócára. Sőhajtózva néztem az utca vége felé. Az öröm érzése elszibbasztotta minden tagomat, amikor megpillantottam a sarkon beforduló parasztkocsit. Vajjon eljött-e édes anyám is? Hoz-e valamit onnan hazulról? Ha csak egyetlen magasított kenyérmorzsát is? — Sirtam, zokogtam, amint megpillantottam, a szelid szeretettel mosolygó, fekete kendős, egyszerű asszonyt . . . O hosszan a a keblére ölelt és megcsókolt. „Ne sírj, édes fiam, haza megyünk még ma a bátyádhoz”, — csitítgatott. Ki tudná leírni azt az érzést, amikor a keze a kezemet, az ajka az ajkaimat érintette? . . . Édes apám benső megilletődéssel, nemes férfias büszkeséggel nézett bennünket: édes anyamat meg engem. Az élet megpróbáltatásaiban és duló viharaiiban meg edzett férfinak is köny szökött a szemébe, — hiszen a lelke jobbik felét meg a lelkéről lepattant egyik csemetéjét látta maga előtt . . . Így szerettük egymást a gimnáziumi iskola év végén.

A multkor nem régen a hallei temetőben voltunk egy negyven esztendővel ezelőtt itt elhunyt hazánkfia sírjánál. Szótalanul néztük mindannyian az egyszerű sarkövet és a kicsiny sirdombot. A fájdalom, az őszinte részvét kiült mindegyikünk arcára . . . Én epedő sóvárgással gondoltam arra az egyszerű, fekete kendős, alföldi paraszt asszonyra, kinek a szíve megszakadna, ha fiát itt a messze idegenben földelnék el . . . A lelkem sirt . . . Talán a többiek is édes anyjukra gondoltak . . . A lakásomba érkezve kikerestem írásaim közül azt a pár sor nehézkes betűt, a mit a husvétüi ünnepek után tőle kaptam s megcsókoltam. Nem kiszínezett, szép alakba öltöztetett frázisok azok, hanem szívből fakadt igaz szavak, melynek minden görbe össze — visszadülő betűje a szeretetről mesél, regél sokat . . . sokat . . . „Nekem nagyon fáj, hogy minden ember gyermeke itthon volt az ünnepeken, csak az én fiam nem” Így csak egy

anya tud írni . . . Talán épen akkor ő is egy levelemet olvasta . . . S talán mindketten könnyeztünk: ő odahaza, én meg itt az idegenben. Így szerettük egymást az egyetemi év közeledő végén.

Mindenki haza megy, — haza megy az édes anyjához. Csak nekem kell itt maradnom! Ti hazatérő ifju barátaim, mondjátok meg annak az egyszerű fekete kendős parasztagyanyának, édes anyámnak, hogy a fia egészséges és még most is úgy szereti őt, mint a kis iskola évfárta után.

Eiler Dániel.

Felelős szerkesztő: Dr. Nemes Béla.

Társ szerkesztő: Pataki János.

Laptulajdonos: Dr. Haviár Gyula.

Nyomatott Sámuel A.-nál Szarvason.

Nyílt-ter.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★★

Piaci árak.

Péntek, június 14-én.

O buza (métermázsája)	Frt	kr
Piros buza	9	40
Mercantil buza	9	25
Sárgás buza	9	10
Árpa	6	00
Zab	7	50
Csöves kukorica	—	—
Morzsolts kukorica	5	10
Köles	—	—
Lucernamag	—	—
Hizott sertés (kilója)	—	46

Szarvas nagyközség előljáróságától.

6952 — 1907. ikt. szám,

Hirdetmény.

Szarvas község előljárósága a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet értelmében közhírré teszi, hogy a pernyét es hamut lelocsolás előtt a tűzhelyről kivinni nem szabad; a község belterületén, a szabadban való tüzelés, szérük, kazlak, csürök és felszerek közelében a dohányzás tilos, takarmányműeknek a tűzrendészeti szabályrendeletben megengedett mennyiségben felül, a községbe való bevételről mindenki tartózkodjék. Figyelmeztetik továbbá a lakosságot, hogy a

szabályrendelet 5-ik §-a értelmében minden háztulajdonos köteles az udvarán legalább egy hektoliter ürtartalmu hordóban, vagy kádban a nyár folyamán állandóan vizet és egy legalább 5 m. hosszú létrát, tüzhorgot és egy szikrafogó pamacsot tartani.

Szarvas, 1907. évi június 24-én.
JESZENSZKY, VALKOVSKY,
h. főjegyző. bíró.

Szarvas nagyközség előjáróságától.
6745—1907 ikt. szám.

Hirdetmény.

Alulírott Szarvas község előjárósága a hasi hagymáz ellen való védekezés szempontjából ezennel közhírré teszi, hogy a Körös vizét sem ivásra, sem pedig a főző edények, vagy egyéb élelmi szerek tartására szolgáló használati tárgyak mosására ne használják, ugyszintén a házaknál lévő kut vize sem használható fel ivóvízül, sem pedig az edények mosására. A kut vize mindig csak forralt állapotban használható az edények megmosására.

Oly házaktól a hol hasi hagymáz betegséget az orvos megállapította, a tejnek eladása, éa a piacon való elárúsítása tilos.

Felhívtnak egyidejűleg az összes háztulajdonosok, hogy a zár alatt nem levő kutakat, valamint a pecegődröket haladéktalanul tisztíttassák ki.

Miután a községben már 5 artézi kut van, felkéri az előjáróság a lakosságot, hogy vízszükségleteiket az artézi kutakból szerezzék be mert a tapasztalat azt mutatja, hogy a hasi hagymáz legtöbbször a fertőzött ivóvizből keletkezik.

Szarvas, 1907. évi június hó 4.
JESZENSZKY. VALKOVSKY
h. főjegyző. bíró.

GIMBALOM

tanításra magasabb és alapos kiképzés céljából van szerencsém fölhívni a zenekedvelő közönséget. Tanítok a legközelebbi idő alatt jutányos feltételek mellett akár kezdőket, akár haladókat.

Tanítványaimat ellátom kottákkal. Egyezmény szerint házhoz eljárók, akár óraszámra, akár átlag. — Értekezni lehet Cséke Gyula mészáros és hentes üzletében. (Elefánt-féle ház.)

Tisztelettel

2—4 ONODI VILMA

Kiadó lakás.

Bakay Géznál az alsó épületben két padozott szoba, konyha és kamrából álló lakás július 1-től kiadó.

Gyógyfürdő megnyitás.

Orosháza község tulajdonát képező

GYOPÁROS

gyógyfürdő megnyitattott. — Kiváló hatása; Csuzos bántalmaknál, különféle bőrbetegségeknél görvély kornál, görvélyes mirigy dagana-toknál, bőryakhártya és csont fekélyeknél izületi vastagodásnál kisebb foku izületi zsugorodásoknál, angol kornál, női bajoknál. A fürdő Orosházától kocsin félóra, Vasuti állomás helyben az Orosháza—Szentés—Csongrád—Félegyháza vonalon. Községi olesó és kitünő szálloda és vendéglővel.

2—2

ELŐJÁRÓSÁG

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY TÁRSULAT BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű **gőzcséplőkészletek**,
úgyisintén **mozdonyok** (uti-mozdonyok) cséplési,
vontatási és szántási oszlopra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó okével).

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

1—3

SCHÖN M. órás.

Szarvason.

Az Elefánt János ur házába.

Van szerencsém szives tudomására adni a t. n. é. közönségnek, hogy Szarvason az Elefánt János ur házában

műórák üzletet nyitottam.

Számos évekig idegenben és a fővárosunkban szerzett bő tapasztalatom folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy minden előforduló chronometer, chronograph, duplex és ismétlő órákat is bármilyen rossz állapotban vannak is gyorsan pontosan 3 év i jótállás mellett lelkiismeretesen megjavítom.

Jelszavam tiszta és precisz munka.

Szives támogatásokért esedezem tisztelettel

Schön M. műórák.

Lelkiismeretesen igazoljuk, hogy óránkat melyet már több órák nem volt képes kijavítani rendesen, Schön M. műórák ur oly precízen, lelkiismeretesen és jól megjavította, hogy ez uton köszönetünket fejezzük ki érte és bár kinek lelkiismerettel ajánljuk.

Páhy István

Szt.-Andrásról.

Maginyecz Pál

Szarvason.

Csicsely Pál

Szarvason.

Nemes Sándor

Sz.-Andrásról

Uj üzlet!

Uj üzlet!

HALA
 kéztet engem, hogy minden fűdő-
 és torokbajban szenvedővel szí-
 vesen és díjtalanul közöljem, mily-
 módon szabadult most már tanító
 fiam egy egyszerű, olcsó és hatásos
 termék által hosszadalmas szen-
 vedéstől.
 K. Baumgartl, Gastwirt
 in Neudek bei Karlsbad.

Schôn M. órás.

3 szó ...
! Veni, Vidi, Vici !

Cook és Johnson-fele

amerikai
**szabadalmazott tyuk-
 szem gyűrűk**
 (törv. védve)
 ma az egyetlen szer, mely-
 lyel az oly rettenetes tyuk-
 szem-fájdalmak megszüntet-
 hetők és a tö teljes bi-
 zonyossággal kiírható.

Ma a világ legjobb gyógyszere.

Minden szenvedőnek ajánlandó.

1 drb 20 fillér, 6 drb 1 korona.

Kapható Szarvason: Bugyis Andor,
 Burger Frigyes és Nigrinyi Zoltán
 gyógyszerüzeteiben.

Földeladás.

A kákai határon 51 kis hold szántó-
 föld tanyával azonnal eladó.

Értekezhetni lehet özv. Kelemen Jánosné, régi szám 594. 1-3

HÁZ.

Gróf Csáky Albin-utca 72. számú ház előnyös fizetési feltétel mellett eladó esetleg bérbe kiadó. Kényelmes urilakás, mely áll 4 szoba, konyha, éléskamra, pince és fűskamrából.

Értekezhetni lehet BÁRÁNY BÉLÉVAL.

1-3

Megnyilt az új divat áruház!

Uj üzlet!

Figyelem.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a mai napon a Szarvasi Hitelbank épületében

női és férfi

divat áruházamat

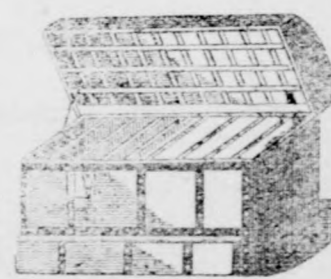
megnyitottam, hol raktáron csupán hazai gyártmányú áruk lesznek árusítva, u. m.: Női- férfi és gyermek cipők. Férfi ingek. Gallérok. Kézeloők. Nyakkendők. Nap- és esőernyők. Valódi pécsi kesztyűk. Nagy raktár alsószoknyákban. Kötényekben, Zsebkendőkben. Böröndökben. Különös súlyt fektetek ruha-
 iszerekre és varrókellékekre.

Főtörekvésem a pontos és szolid árakkal való kiszolgálás, miért is a nagyérdemű közönség teljes bizalmát és megelégedését kérve, maradtam

teljes tisztelettel

Deutsch Jenő.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Uj üzlet!

a Szarvasi Hitelbank új épületében

megnyilt.

Uj könyvkötészetem

megnyilt.

Uj könyvkötészetem

Uj könyvkötészet!

Izléses kiállítás!
Hibátlan munka!

SÁMUEL A.

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

SZARVASON

BELICEY-UT 9. SZ. A.

Könyvnyomdám a mai kor igényeinek megfelelőleg teljesen új betűkkel, valamint 6 mechanikaigéppel van felszerelve.

Uj könyvkötészet!

S

Bethlen-u. H...
szellemi részé...
Kéziratokat a...

Az a s...
élet ezer és...
talmas tevék...
közügyeknek...
mi és társad...
dig jobban...
désébe és m...
veszi az álla...
egyesek mur...

Ezen kö...
tézi olyan eg...
juk, tehetsé...
helyezett oda...
többi ezerek...
len intézését...
ban magába...
hatalmat, kép...
egyen ad no...
intézésével meg...
lessége műkö...
lessége ezen...
érdeklődni, a...
teléről meggy...

Községű...
tömegében.

T

a

Szinte az...
és még se fölö...
kozunk vele. M...
elérhetetlenek...
gyunk attól a...
lenne. Még mir...
bertömeg, mel...
lockjának áldoz...
emelkedőben le...
kis jószág a tu...
az emberek köz...
az az erőfeszít...
nagy tudásu em...
tak-e hazában...
dég nagyobb...
— ernyedetlen...
áll a dolog, h...
szanatorium e...
alig változott a...
hogyan sok-soké...